

Isten országának polgárai vagyunk

Fél lábbal már a mennyben is lennénk? – kérdezi a modern ember látva kétezer esztendő nyomorúságát, mely napjainkban egyre mélyebbre látszik süllyedni.

3. oldal

Fegyelem és fegyelmezés a gyermeknevelésben

A szülő szíve mindig vérzik, amikor fegyelmeznie kell gyermekét. Mégis, az a szülő, aki felelősen akarja nevelni gyermekét, tudja, hogy a gyermeket fegyelmezni is kell.

4. oldal

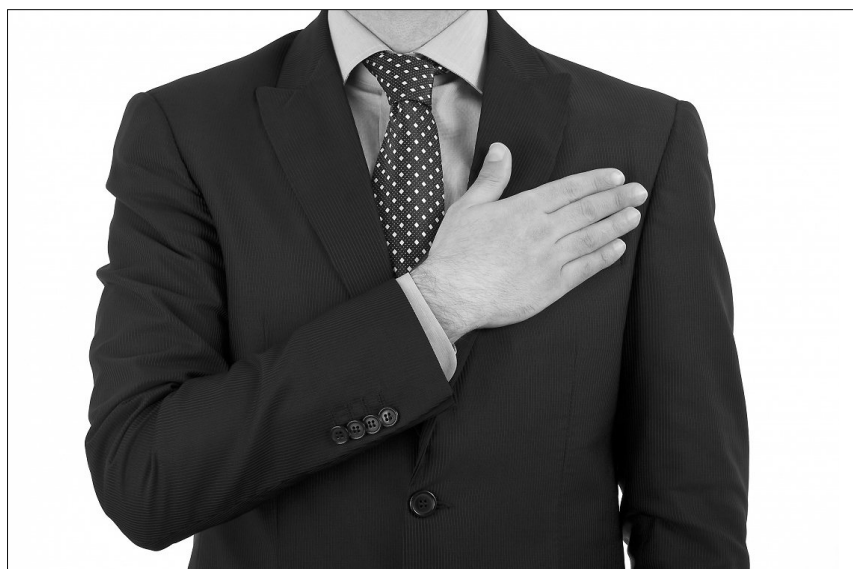
Miért fél a gyerek a sötétben?

Először is szögezzük le, hogy nekünk, felnőtteknek is megvannak a magunk félelmei, úgyhogy ne ijedjünk meg attól, hogy időnként a gyermekünk is fél valamitől.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2015. OKTÓBER XXVI. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Isten országának polgárai vagyunk, mondja Pál apostol. De vajon ennek milyen vonatkozásai vannak evilági, polgári hovatartozásunkra nézve? Felelősek vagyunk az ezen a világon otthont adó állam ügyeiért? Támogassuk, vagy inkább kritikusan viszonyuljunk hozzá? Törődjünk vele, vagy forduljunk el tőle? Nagy változások, kulturális és politikai paradigmaváltások tanúi lehetünk, úgyhogy most már megadatott számunkra az is, hogy szélesebb összefüggésekben is rákérdezzünk önmagunkra: milyen mértékben vagyunk felelősek Európáért, Európa kultúrájáért, szellemiségéért? Vajon melyik-

kel kell majd Isten színe előtt elszámolnunk, melyik kéretik rajtunk számon: az, hogy az Evangélium meghagyása szerint befogadtuk-e a hozzánk menekülő idegen százezreket, vagy az, hogy szintén az Evangélium meghagyása szerint megőriztük-e kultúránkat, államunkat, otthonunkat keresztyénnek, sajátunk, a miénknek? Nehéz, bonyolult kérdés. Nem az Evangélium meghagyásai, hanem ennek a világnak a végletes – talán végérvényes? – elrontása teszi ezt ilyen nehézé. Soha ennyire nem volt még szükség bölcsességre, Kijelentésre, Isten Lelkének vezetésére, mint most.

CSAK LEGYEN ELÉG MÉCSSES

Amióta elkezdődött az „új népvándorlás”, naponta többször is hallunk megdöbbentő és elképesztő híreket arról, hogy milyen veszélyt jelentenek Európa számára a más kontinensekről tömegesen érkező emberek.

Ma már a keresztyén emberek és közösségek véleménye is megoszlik arról, hogy miként kezelje az istenfő, krisztusi hitben nevelkedett ember a hozzánk érkezőket. Tekintsen rájuk sajnálattal, és próbáljon segíteni rajtuk, vagy értsen egyet azokkal, akik határozottan kiállnak a visszautasításuk mellett?

Európa népeinek nagy része évtizedek óta küzd azért, hogy a keresztyén szó és fogalom bekerüljön az Európai Unió alkotmányába, de ez a küzdelem mind-egyedül sikertelen. Azok a politikusok és befolyásos személyek, akik nem hajlandók elismerni azt, hogy Európa keresztyén gyökerekre épül, és a keresztyénség az, ami meg tudja tartani a falait, most arra igyekeznek rávezetni Európa népeit, hogy tekintsenek keresztyénként ezekre az ugyancsak vallásos, de más gyökerekből fakadt, más alapokra épült népekre és nemzetekre.

Tisztában kell lenni azzal, hogy a keresztyénség hitre épül, a most bevándorló emberek vallása pedig a hit mellett a fanatizmusra is. Az európai civilizáció egy olyan hitre épül, ami megtartotta ezeket a népeket századokon át.

(folytatás a 2. oldalon)

CSAK LEGYEN ELÉG MÉCSSES

(folytatás az 1. oldalról)

A civilizált ember csendes, nyugodt és türelmes, a nehézségeket hittel és reménnyel próbálja meg túlélni, a jézusi tanításoknak megfelelően a gyűlöletet igyekszik szeretetté átformálni, mert tudja, hogy ez az egyetlen megoldás. A fanatizmusra épülő vallások gyakorlói szellemi és emberi áldozatokat hozva, pusztításokat végezve próbálják megvalósítani terveiket sokszor erőszak árán. Az erőszak képes legyőzni a békekereső embert és közösséget, ezért jelentenek számunkra veszélyt a más kontinensekről érkező emberek.

Mit tehetünk azért, hogy ne az erőszak és a fanatizmus győzzön, hanem a szeretet és a hit? Mit tehetünk, hogy megőrizzük Európa keresztyén szellemiségét, és ne uralkodjon el az erőszak?

Mindenképpen fel kell ismerni, hogy eddig sokat hibáztunk. Nézzünk önmagunkba, vizsgáljuk meg, mennyire vagyunk felkészülve a migráns-áradatra. Milyen alapokon állunk?

Meg kell tanulnunk: ha változtatni, javítani akarunk önsorsunkon, gyermekeinknek, szűkebb és tágabb családjainknak a sorsán, ha elevenen meg akarjuk tartani mindazoknak az emlékét, akiket szeretünk vagy szerettünk, és nem akarunk beolvadni az emlékezet nélküli semmibe, azoknak a kisebb vagy nagyobb közösségeknek a minőségét kell ápolni, javítani, amelyeknek szándékunktól függetlenül is tagjai vagyunk. A magyar nép is csak hitéből merítheti lelki erejét, megállását. Ha a magyar is visszatalál lelki alapjaihoz, akkor nézhet reménységgel és félelem nélkül Európa jövője felé. Széchenyi István szavaival élve: „Jó magyarnak lenni, igen nehéz, de nem lehetetlen!”

Fel kell állni, szembe kell nézni a valósággal, és el kell kezdeni visszaállítani az élet rendjét, be kell tartani a szabályokat. Be kell lássuk, nem mindig azt tettük, ami a küldetésünk. A lelkész nem mindig volt híveinek jó pásztora, a tanító nem mindig nevelt és oktatott, az orvos nem mindig gyógyította lelkiismeretesen a beteget, és lehetne sorolni hosszan a mulasztásokat. A házastársak nem mindig voltak egymás segítői, jó szülők és példamutatók. Emiatt most meggyűlt a feladat. Ahhoz, hogy megmaradjunk, be kell pótolni a mulasztásokat. Csak legyen elég mécses a világitáshoz!

ELEK GYÖRGY

MENNYEI ÁLLAMPOLGÁROK

„Ezek voltak Dávid fiai, akik Hebrónban születtek...” (1Krn 3,1)

A Krónikák Könyvének 3. része megszakítja Júda leszármazottainak részletes névsorát. Bizonyára a jeruzsálemi templom és az istentiszteleti rend létrehozója, Dávid iránti erős érdeklődése készítette a szerzőt arra, hogy Dávid fiainak és leszármazottainak névsorát erre a helyre tegye, szerkessze be. Az egész fejezet ugyanis a királyi utódairól szól, s a névsornak egészen a fogság utáni időkhöz terjedő folytatásával a krónikás összekapcsolja a kortárs templomi gyülekezetet a fogság előtti gyülekezettel.

Csodálatos, ha családfánkat minél régebbi időkre tudjuk „visszavezetni”, s még felemlőbb, ha őseink között találunk olyanokat, kik egyházukért, nemzetükért harcoltak. Azonban bárhogyan is kutatjuk családfánkat, nem mondhatjuk magunkat Dávid leszármazottjának. De talán még csak nem is ág sarjának sem.

Mitévők legyünk, ha nincsenek híres-neves felmenőink, ha szüleink, nagyszüleink egyszerű, hűséges munkásemberek voltak? A sor végére kerülünk?

Az egyik legszebb Kijelentés, ahogy megemlékezik Isten az Ő gyermekeiről, az az, amikor királyi nemzetnek nevezi őket. Nem polgári, nem is nemesi vagy főnemesi, hanem királyi, uralkodói származásúnak. Hogy lehet ez? Van ennek valóságalapja? Felemelő és ugyanakkor megtisztelő, hogy Isten minden egyszerűségünk és szegénységünk ellenére gyermekévé, tehát a nemzetségébe fogadott, Fia, Jézus Krisztus által. Lélekben így mi is az Ő „leszármazottai” vagyunk, illetve lehetünk.

Akik szeretnék megszerezni a magyar állampolgárságot, azoknak bizonyítani kell, hogy „magyar időben élt ősök” leszármazottai. Vajon látszik beszédünkön, cselekedeteinken, szolgálatainkon, hogy „Dávid Fiának”, Jézusnak leszármazottai vagyunk? Szeretnéd Általa megnyerni a Mennyei Állampolgárságot?

Nagy a kísértés, hogy ne tekintsük fontosnak ezt a mennyei polgárságot. Jobban aggaszt minket az evilági állami hovatartozásunk. Pedig ezen a világon polgárnak lenni azt jelenti, hogy adót kell fizetnünk. A mennyei polgárságban pedig nem mi, hanem értünk fizettek.

KIRÁLY LAJOS

ADJ ÍZT AZ ÉLETEDNEK!

„Jó a só: de ha a só ízét vesztí, mivel adtok ízt neki? Legyen bennetek só, és legyetek békében egymással.” (Mk 9,50)

Jó a só, vagy a show a jó? Mert, ha kenyér kell, és cirkusz, akkor ezen a nyáron ezt a második verziót lehetett hallani sok „jóízű” (kolbász, sör, kürtös kalács) fesztiválon.

No de mire jó a só? A sót nem csak ízesítésre, hanem tartósításra használják. A só megnehezítette az élelem megromlását, megakadályozta a pusztulást, és így közvetve az emberek táplálkozását, az életet segítette elő. Ez a só feladata: akadályozni a pusztulást és segíteni, gazdagítani az életet.

Lelki értelemben a romboláson egyedül Istennek van hatalma, és Ő ezt a hatalmát a benne hívőkön, az általa újjáteremtett embereken

keresztül árasztja ebbe a világba. A társadalom erkölcsi romlását fékezni, akadályozni, gátolni, és mindazt, ami az életet segíti, gazdagítja, azt belesugározni a környezetbe.

Így adjunk ízt a világnak! A megbocsátás győzzön a bosszú felett! A szeretet győzzön az önzés és a gyűlölet felett. Ha kell, önfeláldozás árán is. Az élet erőt győzzenek a halál erőt felett. Ezt a nyilvánvaló pusztulást, rombolást, rothadást fékezni, gátolni, ahol lehet, megakadályozni, és ezzel szemben az életet gazdagítani, gyarapítani, ízesíteni – ez az Istenben hívőknek a feladata.

És legyetek békében egymással! Ez nem fájdalmas beletörődést jelent, hanem a konfliktusok békés, de hatásos kezelését, aminek hatására, hiszem, jobb ízű lesz ez a világ.

RÁCZ ERVIN

ISTEN ORSZÁGÁNAK POLGÁRAI VAGYUNK

„Nekiünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztus is várjuk üdvözítőül!” – hangzik Pál apostol mindennapi életre szóló útbaigazítása. Fél lábbal már a mennyben is lennénk? – kérdezi a modern ember látva kétezer esztendő nyomorúságát, mely napjainkban egyre mélyebbre látszik süllyedni.

Ha pedig azt is hozzávesszük, hogy Jézus sem azt kérte utolsó imájában, hogy a mennyei Atya vegyek ki a tanítványokat a világból, hanem hogy őrizze meg őket a gonosztól, joggal tehetjük fel a kérdést: hogyan élünk hát a földön a mennyország polgáiraiként?

Augustinus egyházatya (354-430) idevágó műve, az „Isten városa” (De civitate Dei) szemléletesen mutatja be az ókori ember háromszintes világgképét: felül van Isten városa, alul a gonoszé, melyek együttesen fogják közre látható, földi világunkat. Isten városa pedig állandó harcban van az ördög városával, mégpedig a mi földi „városunk” színterén. Az embernek így el kell dönteni, hogy melyik város „állampolgárságát” választja. A hívő keresztyén ember természetesen Isten országa mellett dönt, és csak „átutazó” ebben a földi világban – ahogyan Pál apostol is fogalmaz.

A két város „polgárai” azonban együtt élik mindennapjaikat, ezért nem is lehet őket egyértelműen elválasztani egymástól (akárcsak a búza és a konkoly példázatában). Az életnek azonban folytania kell! Hogyan élhet együtt békességben (mégsem megalkudva!) buzgó hívő lélek és megátalkodott hitetlen ember? – ez már Kálvin János korának (és persze a mienknek is) nehéz kérdése.

A reformáció éveiben Krisztus szabadításának evangéliumától túlfűtve egyes rajongók az igazi keresztyéni szabadságot abban látták megvalósulni, ha az ember felett már semmiféle emberi hatalom nincs, egyedül csak a Krisztusé. Kálvin azonban arra int, hogy különbséget kell tenni a jelenvaló világ polgári rendje és az eljövendő Isten-országja között.

Kálvin egyértelműen fogalmaz mind a polgári hatalom eredetét, mind annak céljait tekintve. A kormányzás, tudniillik Istentől kapott megbízatás, hivatás, amire a Mindenható hívta el választottait, ezért annak szentsége megköveteli az ember mindenkor feltétlen engedelmségét! A vezetés módját (államformáját) pedig mindig a körülményeknek megfelelően választotta. Így hívta el Dávidot, Jósiást vagy Ezékiást királynak; így választotta ki Józsefet, majd Dánielt helytartónak; vagy éppen Mózeset és Józsuét a szabad nép polgári vezetőinek.

Kezükbe pedig a Törvényt adta, de nem ám csak a Tízparancsolat második köztábláját! „Fonák minden olyan törvény, ami Isten jogát mellőzve csak az emberrel foglalkozik” – tanítja Kálvin Cicerót idézve. A Szentírás ugyanis mindig aszerint ítél meg egy királyt, hogy az mennyire volt hűséges Istenhez. A jó király mindig az volt, aki helyreállította a kultuszt, míg a rossz királyok idején mindig anarchiába csapott át az uralkodás.

A világi, állami hatalom és vezetés hiánya pedig tragédiába torkollik. „Ebben az időben nem volt király Izráelben; azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt.” – állapítja meg a társadalmi káosz okát a Bírak könyvének írója.

Az államhatalom másik bonyolult kérdése a fegyelmezés. Kálvin a halálbüntetéssel kapcsolatban is arra az álláspontra helyezkedik, hogy bár nem kívánja az emberi élet kioltását, de az irgalmasság köntösébe bújtatott babonás engedékenység (lásd korunk felfüggesztett börtönbüntetéseit) egyenesen utat enged a bűnnek és az erőszaknak. Mélységesen igaz Szolón (Kr. e. 638-558), az ókori athéni filozófus megállapítása, miszerint minden köztársaságot a jutalom és a büntetés tart fenn. A méltányosság (védelem, felkarolás, gondoskodás) és az igazságosság (szembeszállni a gazemberek vakmerőségével és megbüntetni vétkeiket) nélkül meginog és összeeszik minden társadalmi rendszer.

Minden vezető (az államformától függetlenül) Isten választottja (Péld 8,15-16), ezért tisztelni kell őket. Aki kétségbe vonja vagy becsmerli, az tulajdonképpen magát Istent támadja. Ezért biztatja Pál apostol az ifjú Timóteust arra, hogy imádkozzék a királyért és a felsőségért (1Tim 2,2), hogy békés életet éljünk uralmuk alatt. Mindez nem is esik nehezünkre, amikor a nép vezetői jók, de mi a teendő abban az esetben, ha a vezetők távolról sem teljesítik feladatukat, és nem gondoskodnak a nép jólétéről és békéjéről?

Az istentelen király Isten haragja a földön, de a rossz vezetőknél is éppúgy engedelmeskedni kell – mondja Kálvin!

Türelem és feltétlen engedelmség – de hol a határ? Hiszen azt olvassuk az Igében, hogy „Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek” (ApCsel 5,29)! Kálvin fejtegetését azzal zárja, hogy mindenekelőtt azt tartsuk szem előtt, hogy az uralkodóknak való engedelmség semmiben se tántorítson el minket az Isten iránti engedelmségtől. „Inkább elszenvedjünk mindent, semhogy az istenes léttől eltérjünk.” – zárja az Institutio polgári kormányzásról írt fejezetét Kálvin.

Isten a királyok királya. Őtána valóban alá vagyunk vetve azoknak az embereknek, akik minket kormányoznak – de csak Őbenne! Ez pedig olyan sorrend, amit senkinek sem szabad szem elől tévesztenie: sem vezetőnek, sem vezetettnek!

TOKÁR SÁNDOR

AZ EGYHÁZ

AVIGNONI FOGSÁGA

Izráel 70 éves babiloni fogsága nem maradt egyszerű alkalom Isten népének életében. A középkori egyház is átélte a maga raboskodását.

IV. (Szép) Fülöp (1268-1314) francia király hadi kiadásainak fedezése érdekében VIII. Bonifác pápa beleegyezése nélkül adóztatta meg az egyházi jövedelmeket (ami önmagában még nem lett volna szokatlan eljárás). Ezzel kezdetét vette a francia királyok és a római pápák évtizedes tekintély-harca.

A következő években ugyanis a francia király(ok) nyomására nemcsak hogy francia származású (és érdekű) bíborosokat ültettek Péter apostol székébe, de 1305-ben V. Kelemen már a franciaországi Lyonban koronázták meg, 1309-ben pedig székhelyét is áthelyezte az „örök városból” a Marseille-től 100 km-re északra fekvő Avignonba, amivel megkezdődött a pápaság majd 70 évig (1377-ig) tartó „babiloni fogsága”.

A soron következő pápák több ízben próbáltak meg visszatérni Avignonból Rómába, de az észak-itáliai polgári lázongásokkal tarkított zűrzavaros politikai helyzet ezt nem tette lehetővé. I. (Nagy) Lajos (1326-1382) magyar-lengyel király nápolyi hadjáratai nagyban játszottak közre a helyzet megoldásában, aki 1350 és 1380 között 17 ízben küldött csapatokat a pápa érdekeinek megvédésére, amiért cserébe nápolyi királyi címében való megerősítését remélte. Segítsége nélkül ugyanis aligha sikerült volna megvédeni és megőrizni a pápai államot XI. Gergely 1377-es visszatéréseit, amit már az európai közhangulat is egyre inkább kívánt. A világi hatalom igekezett maga alá gyűrni az egyházat, de ez nem sikerült hosszú távon. Mindenki látta, hogy milyen eredményei vannak annak, ha a világi uralkodókat néha nem feddi meg egy-egy egyházi előljáró.

Az egyház avignoni fogsága ennek ellenére olyan súlyos és visszafordíthatatlan kárt okozott a pápaságnak, amit a későbbi évek még tovább mélyítettek. A francia befolyás és az itáliai zűrzavaros évek alapjaiban ásták alá a pápák tekintélyét, de immár nemcsak a királyi udvarokban (ahol addig is jól ismerték őket), hanem a köznép szemében is. A kibékíthetetlen nemzeti érdekellentétek pedig előre mutatták: megérett az egyház a cseh Husz János és az angol John Wyclif „eretnekségeinek” elöszelében is jól megérezhető, gyökeres megújításra.

T. S.

TISZTELEM

A SZÜLEIMET

Azt gondolnánk, hogy a szülők tiszteletének kérdése a gyerekekre vonatkozik. Pedig elrettenve kellene észrevennünk, hogy felnőtt, meglelt emberek is sokszor milyen keményen és irgalom nélkül beszélnek és viszonyulnak már nagyon öreg szüleikhez.

Gyermekként is, és érett, de felnőtt fejjel is sokszor hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy szüleink mennyi mindent megtettek és megtesznek értünk. Nem azért neveltek fel és nem azért hoztak sokféle áldozatot, hogy majd egyszer ezt felróják nekünk, és megköveteljék ezért a tiszteletet, de mégis: a tisztelet alapvető része az irántuk való szeretetünknek. Ha éreztetjük, kimutatjuk irántuk való tiszteletünket, azzal különösképpen elmondhatjuk nekik, mennyire szeretjük őket.

A tisztelet kimutatásának egyik kiindulópontja, hogy tudatában vagyunk, mennyi mindent tesznek értünk a szüleink nap mint nap. A következő lépés lehet az a felismerés, hogy a szüleink által megszerzett tapasztalatok az élet számos területén eligazíthatnak minket is. Ne felejtjük el, hogy a szüleink is voltak gyerekek, fiatalok, pályakezdők... A hozzájuk fordulással, a velük kezdeményezett beszélgetéssel kipróbálhatjuk: ők megértetik a különböző élethelyzetekben felmerülő kérdéseinket, kételyeiket is. Sőt, talán még megoldásokkal is szolgálhatnak. Ha néha úgy érezzük, túl nagyok az elvárásaik, az azt jelenti, hogy bíznak bennünk, talán jobban, mint mi saját magunkban.

A kommunikáció, az egymással folytatott beszélgetések nagyon fontosak. Figyeljük és halljuk is meg, mit akarnak szüleink nekünk mondani. A félreértések csak terhelik a kapcsolatot. Szánjunk rá kicsi időt, és gondoljuk végig, mi az, amit tudatni szeretnénk szüleinkkel, figyeljünk rá, hogy valóban megértették a mondanóinkat?

No és ha ők közölnek valamit, akkor ne csak úgy reflexből válaszoljunk, inkább halljuk, akarjuk megbánni, mit akartak mondani nekünk. Sok esetben kimondhatatlanul jól tud esni egy-egy felnőtt fejjel meghallgatott szülői tanács, sokféle élethelyzettel kapcsolatos szülői megjegyzés. Szeretetet és tapasztalatot árasztó szülői vélemények, melyek, ha célba érnek, megnyugtató boldogságot teremnek.

Ne szalasszuk el kimutatni szüleink iránt érzett tiszteletünket. Ez számunkra is értékes többlet.

G. LEVENTE

FEGYELEM ÉS FEGYELMEZÉS

A szülő szíve mindig vérzik, amikor fegyelmeznie kell gyermekét. Mégis, az a szülő, aki felelősen akarja nevelni gyermekét, tudja, hogy a fiatal facsemetét is metszeni, hajlítani, nevelni kell, hogy egyenes fa legyen belőle.

„Fogj egy pálcát vagy fakanelat, és üss a fenekére, kenj le neki egy pofont” – szolt a régen a tanács. Ennek is megvan a maga haszna nagyon indokolt esetekben, és csak ritkán, alkalmanként, semmi esetre sem rendszerszerűen. De vajon milyen más nevelési eszközök vannak még a pálcán kívül?

Szükség van arra, hogy valamilyen módon fegyelmezni tudjuk gyermekünket. A fegyelmezés módja nagyban függhet a gyerek életkorától is. A 0 és 2 éves kor közötti gyereket például még leginkább úgy lehet fegyelmezni, hogy igyekszünk eltávolítani a közelükből a „csábító” tárgyakat (televízió, távirányítók, törékeny és csillogó tárgyak, mobiltelefon...). De ha mégis egy ilyen tárgy felé venné az irányt, határozottan nemet mondhatunk, és más tevékenységgel lefoglalhatjuk a csemetét. Hatásos lehet még a rövid időre történő sarokba állítás, de minden

esetben érthetően magyarázzuk el a fenytés okát (mit hibáztott).

A 3 és 5 év közötti gyerek már könnyebben megérti a szülők által felállított szabályokat. Itt is fontos elmagyarázni, hogy mit nem szabad, és hogy a vétségnek mi lehet a következménye. Tanácsos minél hamarabb és minél érthetőbben meghatározni és érthetővé tenni a mintát: a szülők mondják a szabályokat, a gyerekek pedig betartják azokat. Persze nem lehet minden csintalanságot megbüntetni, rá lehet érezni, hogy meddig mehetünk el a megbocsátás gyakorlásában. Fontos: a helytelen viselkedésért büntetés, a helyes magaviseletért dicséret jár. Előfordulhat, hogy a dicséret sokkal hatásosabb a büntetésnél: büszke vagyok rád, hogy nem hagytad szanaszét a játékaidat. Ahogyan nő a gyerek életkora, talán mondanom sem kell, mennyire fontos a következtetés.

A 6 és 8 év közötti gyerekeknek már sokat számít, hogy érezhetik, tapasztalhatják, a szülő betartja azt, amit mond. Persze, van második esély és megbocsátás, de a legtöbb esetben tartanunk kell magunkat ahhoz, amit elmondtunk.

A 9 és 12 év közötti gyerekeket lehet a természetes következmények használatával is fegyelmezni. Ez azt jelenti, hogy például, ha estére nincs kész a házi, akkor nem tartom fent a gyereket késő estig, hanem házi nélkül engedem iskolába. Viselje ennek következményeit. De mindezek mellett és minden korosztály számára elengedhetetlen a szülők példamutató viselkedése.

SZ. JÚLIA

AZ ENGEDELMESSÉG ÁRA

Mi lenne, ha a gyerek nem hisztizne, nem akadékoskodna? Egyáltalán, honnan tanult vagy örökölt ilyen viselkedést a gyermekünk? Talán nem is lepődünk meg igazán, ha kiderülne, hogy bizony tőlünk tanulta el ezeket!

Nehéz engedelmességre nevelni egy gyermeket, és ebben az egyetlen vigasztalás talán csak az, hogy velünk sem volt könnyebb dolga a szüleinknek. De akkor mégis mi lehetne a megoldás egy-egy „elevenebb” természetű gyerek engedelmességre nevelésében?

Jó tudomásul venni, hogy a hiszti is engedetlenség. De miért is hisztizik a gyerek? Többek között azért, mert meg akar kapni valamit, és akarata szembekerült a szülő akaratával. A hiszti egy eszköz, ami, ha beválik, működik a szülőknél, akkor a gyermek rendszeresen használni is fogja!

De az is előfordul, hogy valami olyat kérünk gyereinktől, amire fizikai vagy szellemi éretlensége miatt egyelőre még képtelen. Vagy azért, mert egy-egy elvárásunk alkalmával nem vesszük észre, hogy gyerekünknél fáradt, és úgy várunk el tőle dolgokat, illetve egész egyszerűen olyan döntéshelyzetbe hozzuk türelmetlenségünk miatt, amit ő frusztráltság, hiszti nélkül még egyszerűen nem tud kezelni. Tanácsos tehát

jól ismerni gyerekünket, az ő képességeit és határait.

És a türelem!? Gyakran előfordul, hogy a gyerek, mielőtt engedelmeskedne, kérdezősködni, akadékoskodni kezd. Furcsán is hangozhat, de különösen kisebb korban a gyerekeknek nem kell mindig mindent megértenie ahhoz, hogy engedelmeskedjen. Mert az engedelmisség a szülői tekintély miatt nyer utat magának, nem pedig azért, mert kérésünket megfelelő módon indokoltuk meg gyerekeknek. Kicsi korban nem kell magyarázkodni. Legalábbis nem rögtön. Nem tanácsos arra szoktatni a gyereket, hogy csak a megfelelő indoklás után engedelmeskedjen szülőinek. Természetesen fejlesztenünk kell a gyerek logikus gondolkodását, és jó, ha sokat kérdez, és mi válaszolunk. De ne legyen az indoklás az engedelmisség feltétele. Egyrészt azért, mert vannak olyan helyzetek, melyekben nincs idő magyarázkodásra, másrészt pedig számtalan olyan dolog van, amely a csemeték számára még egyáltalán nem meggyőző érv, logikus vagy felfogható.

Minden gyerek nevelhető, sőt minden gyerekeknek határokrak van szüksége, hogy kiegyensúlyozott életet élhessen. Engedelmisség által tanulhatják meg a közösségben a társadalomba való beilleszkedést is.

SZABÓ JÓZSEF

GYERMEKKORI SZORONGÁSOK: FÉLELEM A SÖTÉTBEN, VAGY FÉLELEM A SÖTÉTSÉGTŐL

Amikor családokat látunk kívülről, szép, mosolygós gyerekekkel, arra vágyunk, hogy ilyen családban éljünk. Aztán megszületik a gyerek, és számos olyan kérdéssel állunk szemben, ami hónapokig vagy akár évekig is megválaszolatlan marad. Ha pedig valami olyan történik, ami aggodalomra ad okot, az anyukának a szívében megszólal egy véscsengő: valamit elrontottam!

Először is szögezzük le, hogy nekünk, felnőtteknek is megvannak a magunk félelmei, úgyhogy ne ijedjünk meg attól, hogy időnként a gyermekünk is fél valamitől.

Általában a sötétségtől való félelem azokban a gyerekekből tör ki erősebben, akik külön szobában alszanak. Amikor a szülők elbúcsúznak és együtt lefeksznek, akkor a gyermek vagy gyermekek ott maradnak egyedül a sötétben.

Nem kell megijedni, ha a kisgyerekek elkezdnek félni a sötétből, az azt jelenti, hogy fejlődik a képzeletük. Rájönnek, hogy a sötétség elfedi és elrejtja a dolgokat, és könnyen elképzelhetnek szörnyeket vagy más ijesztő lényeket a területükön.

Azonban a kisgyermek nem elég érett ahhoz, hogy felfogja a tárgyak stabilitását vagy azt a tényt, hogy azok a dolgok, amelyek ott voltak világosban, ugyanott megvannak a sötétben is. Vagy akár a gyerekszobában lévő tárgyak félhomályban ijesztő alakot és méretet ölthetnek, és úgy tűnhet, hogy el akarja kapni őket.

Miután eloltottuk a villanyt, sétáljunk egyet a gyerekekkel, mutassuk meg neki, hogy megvan az ágya, a macik, a játékok. Semmi sem tűnik el a sötétben, semmi sem veszélyes a félhomályban, csak egyszerűen nem vagy másképp látható. Adjuk oda neki a macit vagy a Panni babát. Ezek nem csak játékok, hanem hűséges társak az esti sötét gyerekszobában is!

Ahogy nő a gyermek, a félelmek már kezdenek realisabbak lenni. Napközben történnek vele olyan dolgok, melyek szorongással töltik meg, és ez este vagy éjjel jön elő. 6-7 éves kortól megjelenik a betörőktől való félelem, és a halál-félelem is. Az ilyen korú gyerekek az elmúlást valahogy úgy képzelik el, hogy a halott, bár nem mozdulhat, senkivel sem érintkezhet, és sötétben fekszik, de tudata, érzékelése és emlékezete továbbra is van. Így a meghalás olyan szörnyű magánynak tűnik, melyben az ember minden kapcsolatát elveszti a külvilággal.

A sötétben való félelem rengeteg szorongást takar, ami sokszor megfejtethetetlen a szülő számára, de velejárói annak, hogy a gyermek ismerkedik a külvilággal, az étellel, a szabályokkal és a halállal.

MIT TEHETÜNK?

Biztosítsunk a gyermek számára szeretőt, megértőt, védő hátteret. A gyerek számára nagyon fontosak az ismétlődő esti szertartások: fürdés, ölelgetés, meselvasás, ima, beszélgetés. Ha ezek

után, amikor kimegyünk a szobából, előjönnek a félelmei, hagyjuk nyitva az ajtót, de fontos: legyen egy kis fényt adó lámpa, a gyermekszobában helyezük el úgy, hogy fel tudja kapcsolni. Soha ne büntessük a sötétben félő gyermeket azáltal, hogy rázárjuk az ajtót, és magára hagyjuk rettegésével. A megszegyénítés megkülönböztetésben rossz szülői magatartás. „Ilyen nagy fiú, és fél a sötétben!” – szokták mondani a szülők. Ettől ugyanis a gyermek félelme nem múlik el, legfeljebb titkolni igyeckszik a szülei előtt.

Talán a legerősebb féleleműző az esti imádság. Ne csak egy begyakorolt imát tanítsunk meg a gyermeknek – bár az is több a semminél –, hanem tanítsuk meg, hogy saját szavaival mondja el, mi aggasztja, mitől védje meg Isten. Ez egy nagyon fontos lépés a szellemi, hitbeli fejlődésében – és a félelmet is jól kezeli!

A sötétségtől való félelem egyik súlyosabb jellegzetessége, hogy a gyerek éjszakáról éjszakára sírásba tör ki. Ez több ijesztő epizódban nyilvánul meg, ami kihatással lehet az egész család életére.

Ezek a tünetek általában 90 perccel elalvás után törnek rá a gyerekekre. A gyerek az ágyban fekvé kiabál, sír, azt a látszatot kelti, hogy ébren van, látszólag zavart, nem reagál a külvilágra, nem beszél, és nem észleli szülei jelenlétét. A gyerek hempereghet az ágyában, akár le is gurulhat, nem hallgatva szülei nyugtatgatására.

Egy epizód általában 1-2 percig tart, de akár 30 perc is eltelhet, mire a gyerek lenyugszik, álomba merül. Ha egy epizód során felébred, csak részletekben emlékszik a vele történt eseményekre, reggelre pedig teljesen elfelejti azokat. Ha az általam felsorolt módszerekkel az éjszakai felsírások nem tűnnek el egy-két hónapon belül, ajánlatos felkeresni egy szakorvost.

De ne feledjük: semmilyen szakorvos nem tud hosszú távon jobb megoldást adni, mint egy szeretőt, megértőt, hitben és istenfélelemben élő család.

TÓTOS BEA

NEKED MILYEN NYELVEN ÍRÓDOTT A MIATYÁNK?

Nemrég a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat konferenciáján voltam. Jöttek oda mindenbonnan, Európa városaiból, de az elszakított területekről is. Jöttek ők egy olyan helyzetről, ahol nem természetes magyar reformátusnak lenni.

Voltak vagy ötvenen. Sokakat képviselnek, ám mondhatnánk azt is, hogy ez a félszáz ember mégis csak egy kicsi közösség, s a mi mai szenzációhajász, tömegméretekhez szoktatott világunkban ugyan mit számít ez.

Nos, én nem tudom, de nem is érdekel. Elegem van már a folytonos panaszkodásból, hogy ugyan, ki hallja meg a hangunkat. Elegem van abból, hogy a korszakunkhoz, a fősodorhoz mérjük magunkat. Itt van ez a kisközösség, amelyik nem foglalkozik azzal, hogy mások mit gondolnak, viszont magukról pontosan tudják, hogy kik ők. Ők magyar reformátusok, éljenek bárhol is a világban. S ez nem elkülönülést jelent, hanem egész egyszerűen azt a felismerést, hogy az Urstentől őket magyarul hívta el a református egyházban, s globalizáció ide vagy oda, ők Istentől kapott önzonosságukról nem hajlandók lemondani. Nem is tudnának. Úgy magyar reformátusok ők, ahogyan az ember levegőt vesz.

Lehet mondani, hogy ez a sokat színdott népegyház, amelybe ők is beleszülettek, s lám, annyira beléjük ivódott identitásuk, hogy még évtizedes külföldi élet után sem tudtak lemondani róla. Nem oldódtak fel, nem nyelte el őket a hamisan multikulturának nevezett fogyasztói univerzalizmus. Nem bírták leszokni magyar reformátusságukról.

Csak a példa kedvéért, én évekig éltem Amerikában, egyáltalán nem ritka velem, hogy angolul álmodom, de a Miatyánk szövegét imádságként képtelen lennék angolul mondani, noha természetesen tudom kívülről. Nekik és nekem is, és még sokaknak a Miatyánk magyarul íródott. S ez jól van így.

Ez az, amit a mai, modernnek gondolt individualizmus sohasem fog megérteni, mert rabságnak gondolja, hogy nekem a Miatyánk csak magyarul Miatyánk. Ám legyen.

Ami engem illet, sok itthon élő magyar reformátust elhoztam volna ide, hogy tanuljon tartást, hűséget, s ne gondolja azt, hogy az úgynevezett „haladás” a magyar reformátusságunkról való önkéntes lemondással egyenlő.

KÖNTÖS LÁSZLÓ,
a Dunántúli Kerület főjegyzője

A SZÜLŐK EMLÉKÉNEK TISZTELETE

„Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj ezen a földön, amelyet az Úr a te Istened ad tenéked.” – hangzik a Szentírás parancsa, amely nem csupán egy betartandó utasítás, hanem ígéret is. Aki Istennek parancsait megtartja, az nem csak engedelmes gyermeke lesz az Úrnak, hanem áldásokban gazdag élete is lesz. Az engedelmesség mindig áldást hoz! A szülők tisztelete nem csak életükben, de eltávozásukban is legelső feladata minden embernek. Az emlékezés ugyanis nem csak összeköt velük, de elevenen tartja nevelésük erejét, figyelmeztetéseiket, számunkra átadott értékeiket. A szülőkre való emlékezés nem engedi, hogy mindaz a szeretet, türelem, hitre és tisztességes magatartásra való nevelés, amivel gyermekkorunkban körbe vettek, az idők folyamán feledésbe merüljenek!

Ennek alapján kegyelettel emlékezem drága szüleimre, 75 éves, illetve 25 éves haláluk évfordulójára. 2015. július 19-én a szatmárnémeti és a Nagykároly-belvárosi egyházközségben a vasárnap délelőtti istentisztelet után megszólaltak az emlékezés harangjai. Fájdalmas emlék az élők számára, amit talán akkor érez meg az ember igazán, amikor olyat veszít el, aki meghatározó volt életében. *Fiatal édesapám három és fél év házasság után itt kellett hagyja fiatal, 27 éves feleségét és egy 11 hónapos, karon ülő gyermeket, kicsi fiát, engem.*

Édesanyám özvegyen nevelt fel. 50 éven keresztül mellettem volt, míg 1990. március 14-én meghalt. A 11 hónapos gyermekből református lelképásztor lett, aranydiplomás, aki 50 évig szolgált az egyházat hűséggel és kitartóan. 75 év telt el azóta, de édesapám sírjához minden évben elmentünk, emlékéit tiszteletben tartottuk. 25 éve, hogy meghalt édesanyám, és azóta minden évben a temetőket járjuk, a Tízparancsolat V. parancsolatát gyakoroljuk. Imába foglalom szüleim emlékét, és példát mutató családdal is, hogy milyen kegyelmi ajándéka Istennek az áldott életű szülő.

Hálás vagyok Istennek szüleim szeretetért. Isten különös gondoskodó szeretetet vezérelte sorsomat. A nagykárolyi református temetőbe pedig majd a maga idején dédszüleimmel együtt hajthatjuk örök álomra fejünket feleségemmel együtt. Soli Deo Gloria, Istené a dicsőség.

SARKADI NAGY ZOLTÁN,
nyugalmozott református lelképásztor

IN MEMORIAM CSERNÁK EMÍLIA

Szomorú szívvel értesültünk, hogy Csernák Emília tanárnő, a nagyváradi magyar pedagógusok doyenje életének 95. évében elhunyt. Csernák Emília igazi pedagógus volt, visszafogott, ápolta eleganciával, jól felkészülve jelent meg az órákon, tekintélyt parancsoló kedvességgel vonta magára a figyelmet. Őt nem lehetett tanár-elytársnőzni, hiába volt ez a hivatalos megszólítás abban az időben. Én kisiskolás voltam, amikor ő a felsőbb osztályokat tanította.

Az iskolában olyan illusztris tanári gárda volt, mint Almási László, Beniczki László, dr. Deutsch Márta, Vonház Antal, Zudor Mária, Swarcz Valerie, és még sorolhatnám. Szinte hihetetlennek tűnik ma, hogy ezek a nagy tanárórásiok tanítottak bennünket, akik nem is tudtuk felmérni ennek az értéknek súlyát. Ezt az iskolát sokféle képen hívták 1948 után, de számunkra mindig a nagyváradi Premontrei

Főgimnázium marad, tanáraival, felszereltségével, színvonalával és hangulatával együtt.

Sajnos, az 56-os események komoly törést hoztak ennek a kitűnő tantestületnek az életében. Ennek esett az áldozatául Csernák Emília tanárnő is, több kollégánójével együtt, mint Varga Éva, Keszthelyi Mária, valamint volt tanár kollégái, mint dr. András Ágoston, Kun József tanárok, akiket ártatlanul ítélték súlyos börtönbüntetésre. Most, őszülő fejjel, szeretettel és kegyelettel tudunk rájuk emlékezni.

Négy évvel ezelőtt találkoztam Emi névvel egy előadás kapcsán, amit megrisztelt jelenlétével. Lassan kapaszkodott fel az Orsolya Zárda lépcsőjén, amelyik intézménynek évtizedekkel ezelőtt kinevezett és tiszteletnek örvendő történelem tanárnője volt. Az előadást Pásztori Katalin vegyész-mérnök tartotta. A színvonalas előadás után Emi néni felállt és gratulált a tanítványának, ezt mondva: „Büszke vagyok rád, Katikám, hogy osztályfőnököd lehettem.” Ez egy igazi elismerés egy ilyen nagy tudású tanárnőtől! Emi néni értelmes, gazdag életet élt, megértést és szeretetet sugárzott maga körül.

Emléke örökké élni fog. Nyugodjon békében!

ZILÁHI BERTALAN

ÉS AKKOR HAZAJÖTTEM VÁRADRA...

RÉSZLET EGY CSERNÁK EMÍLIÁVAL KÉSZÜLT RIPIORTBÓL

„1918-ban meghalt Csák Máté Nagyvárad-olaszi lelkész. Aput ismerték az olaszok, kaplankodott ott. Meghívták, 32 évig volt olasz lelképásztor. Az iskola tőszomszédja volt a templomnak és a parókiának. Hatéves koromtól az iskola államosításáig nekem az az épület jelentette a második otthonomat, 14 éves koromig tanultam ott. Utána átmentem két évre az Orsolyákhoz, onnan Udvarhelyre, a református képzőbe, ott fejeztem be középiskolai tanulmányaimat. Francia szakra akartam menni, de először meg kellett tanulnom alaposan franciául. 1938-ban evégett indultam Svájcba, édesapám lelevelezte egy református pap-pal, akinek volt három gyereke. Azt mondta, elvállal, ha én elszegődök a három gyereket gondozni. Ott egy évig cselédkedtem, de a háború beleszólt a sorsomba. A két bátyám borzasztóan féltett, és az év végén hazaparancsoltak. 1940 őszén már Szegeden voltam az egyetemen. Nemcsak a bölcsészetre, hanem a pedagógia szakra is beiratkoztam, mert nagyon szerettem volna tanítani.

Jött a háború, és a szerelem is közbeszólt. Szegeden tanult életemnek a nagy szerelem, s nem tudtuk eldönteni, hogy mitévők legyünk. Ő budapesti volt, tanársegéd akart lenni. Bizonygattam, Váradra nem jöhetünk, ne is álmodozunk erről, hiszen itt ismét Románia lesz. 44 őszén úgy döntöttünk, hogy megyek én vele Pestre, majd kialakul valami. Aminek az lett a vége, hogy... eljött az ostrom ideje. A völgyenyemet a nyilas anarchia idején behívták katonának. Esztergomba kellett volna bevonulnia, de nem engedtem, az egyik kollégámnál bújtattam el. Én a Kálvin téren laktam, a Református Vendégházban. És megmondtam: én itt próbálom átvészelné az ostromot, amíg

én nem jövök hozzád, nehogy kimozdulj. Addig maradj veszteg, amíg nem jelentkezem.

Körülottem mindenkit legéppuskáztak, lebombáztak. Hogy én miért maradtam életben??? Nem tudom... nagyon szerettük egymást... nem várta ki a jelentkezésemet, amíg átvonulnak az oroszok. Ő elindult, a Szapáry utcából jött felfelé a Baross utcán, hogy megkeressen a Kálvin téren, nem lett-e valami bajom. Mert ahol ő bujkált, a kollégájának az édesanyját megerőszkolták az oroszok. Ettől önkívületi állapotba került. Eljutott a Baross utca 8. kapujáig, s ott rálóttak. Abban a pillanatban meghalt, így, leborulva találtam meg. Mindegyikünknek a zsebében volt egy cédula arról, hogy kik vagyunk, kit hol kell értesíteni, ha bajunk támad. Pár óra múlva jelentkeztek a Kálvin téren: van-e itt valaki, akit így meg így hívnak, mert a Baross utcában találtak egy halott fiatalember, aki... Aztán caplattam a nagy hóban, először a Múzeumkertben próbáltam elhantolni, de csonttá volt fagyva a föld. Pár napig ott tartottam, aztán elmentem a Vásárcsarnokba egy koporsóért, egymagam elhúztam a Múzeumkertig, ott beletettük Tibort. Elkértem egy kétkerekű taligát a ferencesektől. Előkerült Tibornak egy kollégája, a taligán kihúztuk a Kerepesi temetőig. Útközben mellettünk haladt el volt tanárom, Sík Sándor kőműves-szerzetes, aki nagyon szeretett engem, vizsgáztam is nála Szegeden. Megismert, és megemelte a kalapját. Mindezt végigcsináltam, és ott maradtam, egyedül. Úgy szerettem Tibort... Hát így lett vége... Aztán 45 márciusában hazajöttem Váradra. Mit keressek én magányosan Budapesten?” (Szilágyi Aladár, Erdélyi Riport, 2013/1.)

HOGYAN SEGÍT A MAGYAR REFORMÁTUS SZERETETSZOLGÁLAT A MENEKÜLTEKNEK?

A Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) – a Karitatív Tanács többi tagszervezetével együttműködve – Budapesten és Debrecenben is jelen van a menekültek között, segélycsomagot osztanak, és orvosi ellátást nyújtanak számukra.

A Magyar Református Szeretetszolgálat továbbra is segíti az ideiglenesen hazánkban lévő migránsokat. „Amellett, hogy a debreceni befogadó táborban folyamatos nőgyógyászati ellátást, valamint heti két alkalommal gyermekfoglalkoztató délutánokat biztosítunk, a Budapesten, és immár úton lévő rászorulókon is segítünk” – nyilatkozták.

Az MRSZ a kritikus napokon 1000 szendvicset, több száz gyorsan fogyasztható élelmiszert (csokoládét, müzli szeletet, kekszeket) ivóvizet, higiéniai szereket, és pelenkát osztott ki a budapesti Keleti pályaudvar tranzitónájában az ott vesztglő több ezer ember között. Az esti órákban pedig az M1 autópálya leállósávjában, Ausztria irányába gyalogló mintegy ezerfős csoportot követték, higiéniai szerekekkel, élelmiszerekkel, valamint ivóvízzel látták el őket. Az MRSZ folyamatosan monitorozza az eseményeket, és igazodik az aktuálisan felmerülő igényekhez.

ÜLÉSEZETT A KARITATÍV TANÁCS

„Aki valóban segíteni akar a menekülteken, az a segélyszervezeteken keresztül segítsen, amelyeknek évtizedes tapasztalatuk van, ismerik a rendelkezéseket, és együtt tudnak működni a hatóságokkal” – mondta Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a Karitatív Tanács tagjaival folytatott megbeszélés utáni sajtótájékoztatón Budapesten.

A Karitatív Tanács két hónapja egyezett a kormánnyal a menekültek segítségéről. Balog Zoltán hozzátette: a magyar államnak kötelessége az ország határainak megvédése, és Magyarország belső stabilitásának fenntartása, de hogy ez a munka „ne csak rendészeti feladat legyen”, hanem ezen belül humanitárius feladatokat is tudjon végezni, ebben nagyon nagy segítséget nyújtanak a Karitatív Tanács segélyszervezetei.

A Karitatív Tanács tagszervezetei: Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány, Katolikus Karitás, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Magyar Vöröskereszt és a Magyar Református Szeretetszolgálat.

„Embertelen állapotok uralkodnak a budapesti Keleti pályaudvarnál. Mindannyiunk közös felelőssége, hogy egy ilyen helyzetben enyhítsük a rászorulókat szükségüket, nemre, vallásra, származásra való tekintet nélkül” – írta a Magyar Református Szeretetszolgálat szeptember 2-án.

Az MRSZ, tekintettel a Keleti pályaudvarnál kialakult rendkívüli helyzetre, szeptember 2-án sok ezer adag ivóvizet, higiéniai eszközöket (pelenkát, törülközőt stb.) a gyerekek között pedig könnyen fogyasztható ételt osztott szét a helyszínen. A segélyszervezet a következő napokban további adományokkal is segíteni fogja a sok ezer várakozó rászorulókat.

A Magyar Református Szeretetszolgálat – a Karitatív Tanács többi tagszervezetével együttműködve – augusztustól orvosi segítséget nyújt, valamint gyermekfoglalkoztató délutánokat szervez a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal debreceni, menekülteket befogadó állomásán.

ORVOSI SEGÍTSÉG ÉS JÁTÉKOK

A debreceni intézménybe érkező menedéket kérők, oltalmazottak körében jelentős az igény az egészségügyi protokoll-ellátásra, valamint az alapvető gyógyászati, gyógyszerészeti készítményekre – tudtuk meg a Magyar Református Szeretetszolgálatól. Az MRSZ augusztus elsejétől, heti egy alkalommal általános orvosi ellátást, nőgyógyászati szakellátást és alapszereket biztosít a tábor lakói számára.

Tárgyi adomány rengeteg érkezik a lakóhoz, így – a befogadó állomás vezetőségének tanácsai mentén – az MRSZ a kiszolgáltatott, hányatott múltú és bizonytalan jövőjű gyerekek itt-tartózkodását szeretné kicsit vidámabbá, aktívabbá, játékosabbá tenni. A táborban élő gyermekekhez heti kétszer önkéntesekkel kreatív játékokat, sportszereket, társasjátékokat visznek a gyerekeknek, a különböző korosztályok igényeit is szem előtt tartva.

A segélyszervezet önkéntesei a foglalkozásokat angolul vezetik, munkájukat farsi és francia tolmács is segíti, s ügyelnek a különböző kultúrák közötti szokásbeli különbségekre is. A gyerekek a játékok egy részét meg is tarthatják – tájékoztatott a jobbadni.hu.

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZLEMÉNYE A MENEKÜLTHELYZET KAPCSÁN

A jelenlegi menekülthelyzettel kapcsolatban Bogárdi Szabó István püspök, a Magyarországi Református Egyház (MRE) Zsinatának lelkes elnöke, 2015. szeptember 3-án szakmai konzultációt tartott a református egyház érintett képviselőivel. Az egyeztetésen részt vett a Református Missziói Központ (RMK) és a Menekültmisszió vezetője, a Missziói, Kültügyi és Kommunikációs Iroda munkatársai, valamint a zsinati tanácsos és zsinati jogtanácsos.

A szakmai szempontok és az információk megvitatása után Bogárdi Szabó István kérte a jelenlévőket a Menekültmisszió eddigi tevékenységének bővítésére, mivel a menekülthelyzet soha nem látott próba elé állít most mindenkit, ezért különösen fontos az összehangolt és hatékony munka.

A Zsinat lelkes elnöke elmondta: A jelenlegi kritikus helyzetben a legegyszerűbb jogok biztosítása mellett a legfontosabb mind Magyarország polgárai és mind a menekültek számára a megfelelő és pontos információk elérhetővé tétele. Ugyanakkor sajnálattal kell látnunk, hogy a menekültkérdést belpolitikai csatározásokra használják fel. Kérünk és intünk mindenkit a békére, továbbá kérésünk az illeti magyar állampolgárokat, hogy türelemmel és megértéssel viselkedjenek nehéz helyzetben lévő embertársaik iránt, valamint a magyar hatóságokat, hogy dacára az ellentmondó EU-s direktíváknak a lehető legmagasabb színvonalon végzik a rájuk rótt feladatokat.

A református egyház számára a menekültek segítése nem új keletű dolog, hiszen közel 10 éve, 2006 óta működik Menekültmissziója, ami az MRE saját forrásaiból, amerikai és európai partneregyházak támogatásával, illetve pályázati forrásokból működik. A református egyház e kritikus helyzetben a korábban is nagyobb hangsúlyt fektet a menekültek közötti szolgálatra és széles körű összefogásra buzdít mindenkit.

A munkában a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) is részt vesz. Augusztustól orvosi segítséget nyújt, valamint gyermekfoglalkoztató délutánokat szervez a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal debreceni Menekülteket Befogadó Állomásán. Heti rendszerességgel általános orvosi ellátást, nőgyógyászati szakellátást és alapszereket biztosít a tábor lakói számára. A táborban élő gyermekekhez heti kétszer önkéntesekkel kreatív játékokat, sportszereket, társasjátékokat juttatnak el. Az MRSZ önkéntesei és munkatársai szeptember 2-án a Keleti pályaudvarnál ivóvizet, higiéniai eszközöket (pelenkát, törülközőt stb.) és élelmiszert osztott szét a várakozók között.

ÉVFORDULÓ

**JOHANN JAKOB
GRYNAEUS**
(1540–1617)

475 éve, 1540. okt. 1-én szül. **Johann Jakob Grynaeus** (Gryner) svájci humanista

és reformátor; Simon Grynaeus budai rektor unokaöccse; bázeli (1575-84, 1586-1617), heidelbergi (1584-86) ref. teol. tanár. Megjelentette több magyar teológus művét, pl.: Szedegi Kis István rendszeres teológiai alapművét: *Loci communes...* (1585, össz. 5 kiadás), ill. Fegyverneki Izsák kézikönyvét: *Enchiridion...* (1586, 10 kiad.). Élete utolsó 5 évét teljes vakságban is tevékenyen töltötte.

SÁRVÁRY PÁL (1765–1846)

250 éve, 1765. okt. 3-án szül. **Sárváry Pál** debreceni ref. tanár, MTA lev. tag (1832), S. János piskolti ref. lelkész fia. A debr. kollégium mértan, természettan és bölcselet tanára (1795-1839). Elsőként tanít magyarul az ország többi iskoláját megelőzve (1797). Sokat tett a statisztika, földmérés, szabadkézi rajzolás és rézmetszés fellendítéséért. Egy kollégiumi tűzvészben (1802) lakása és könyvtára is leégett. Arany János tanára is volt, aki róla írta *Agg Simeon* c. versét.

SZÍJ REZSŐ (1915–2006)

100 éve, 1915. okt. 7-én született **Szij Rezső** ref. lelkész, parasztpárti politikus, művelődéstörténész. A pápai teol. elvégzése után lp. Sárváron (1939-45), Pétfürdőn (1946-59); ír Misztótfalusi Kis Miklós életéről (1943), a szórványgyülekezeti kérdésről. Neve számos kulturális szervezethez fűződik, az Országos Széchényi Könyvtár főkönyvtárosa (1969-71); a Szenci Molnár Társaság és Kiadó alapítója (1991). Könyv- és műgyűjteményét egyházaknak és önkormányzatoknak adományozta.

MEGNYITOTTA KAPUIT A KARAKTER 1517

Hivatalosan is megnyitotta kapuit a Karakter 1517 elnevezésű kávézó, könyvesbolt és kótár. A harminc éven át a Piac utcán működő református könyvesbolt a Nagytemplom és a Debreceni Református Kollégium épülete közötti Emlékkert üvegtetős épületében kapott helyet – tájékoztatott a parokia.hu honlap.

Az üvegtetős kávézó és a kótár 2010-ben készült el a Nagytemplom mögött. A gyülekezet már akkor folytatott tárgyalásokat az önkormányzattal, de akkor egy kávézó tulajdonosa kapta meg az üzemeltetés jogát. Az átadás-átvétel azonban csak ez év tavaszán történt meg, ekkor kezdődött el a felújítás, amely ez év nyárára el is készült – mondta a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség lelkésze.

Oláh István elmondta, hogy még sosem volt hasonló találkozási helye a református egyháznak. Óriási dolognak tartja, hogy a próbáüzem alatt olyan emberek is bejöttek a Karakter 1517-be, akik ezelőtt meg sem fordultak volna a templom közelében. Azt mondja, a kávézónak nemcsak a berendezésén, hanem a nevében is sokat gondolkoztak. Mivel mindenkinek megvan a maga jelleme, karaktere, a névvel azt akarták hangsúlyozni, hogy ide mindenki betérhet.

Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke a Karakter 1517 átadásán arról beszélt, hogy ez a hely a református gondolatok és találkozások otthona lesz. Kifejtette, hogy a vásárlónak lehet véleménye, tanácsa, amit meg kell hallgatni. „Kérjük számon azt a reformátori lelkeséget, annak

az erejét, amely 1517-ben megképződött, 1567-ben kálvinivá fordult, és ma is vágyja, hogy magunkévá tegyük könyveken és beszélgetéseken keresztül.”

A város nevében Komolay Szabolcs alpolgármester üdvözölte a megújult, kibővült kávézó újbóli megnyitását, aki elmondta, hogy egy új kulturális színtér jön létre Debrecen belvárosában, ahol találkozik egymással a tradíció és innováció. Kiemelte, biztos benne, hogy Debrecen fontos színtere lesz a jövőben a református kávézó.

A Karakter 1517 Könyvesbolt és kávézó vezetésével Püski Gábort, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem végzős, teológus-lelkész szakos hallgatóját bízták meg, aki a megnyitón a jövő terveiről is beszélt. Elmondta, hogy szeretnék tovább bővíteni új könyvekkel a kínálatokat, de az Egyháztáji program termékeit is szeretnék itt bemutatni, ajánlani. Ezek mellett számos kulturális programnak is szeretnének otthont adni, elsősorban a nagytemplomi gyülekezet programjainak, de író-olvasó találkozót és kisebb koncerteket is szívesen szerveznének itt.

FRICSKA

Egyszer egy kisfiú megkérdezte az édesapját:

– Apa, mi az, hogy igazi férfi?

Az édesapja gondolkozott kicsit, majd így válaszolt:

– Az igazi férfi egy olyan ember, aki erős, mindent kibír a családjáért, oltalmazza őket,

gondoskodik róluk, szereti őket, megbízható, soha nem fárad el, nem lehet megsérteni, mindent megbocsát, és mindig lehet számítani rá.

A kisfiú ekkor ragyogó szemmel felkiáltott:

– Én is olyan igazi férfi szeretnék lenni, mint Anya!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Tótos Beáta, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.
Felölös szerkesztő: Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovici (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro.
Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felölös vezető:** Wagner Erik.
A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező irásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.